REKOMMENDATIONER

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 4 december 2008

om kriterier för export av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle till tredjeland

[delgivet med nr K(2008) 7570]

(2008/956/Euratom)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 33 andra stycket och 124 andra strecksatsen,

med beaktande av rådets direktiv 2006/117/Euratom av den 20 november 2006 om övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle [1], särskilt artikel 16.2, och

av följande skäl:

(1) Strålskyddsprinciper som överenskommits på internationell nivå utgör grunden för de skyddsåtgärder mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning som utsänds av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle.

(2) För att vara effektiva måste sådana principer vara en del av ett nationellt regleringssystem.

(3) I enlighet med den säkerhetskultur som råder inom gemenskapen avseende verksamheter som innefattar radioaktiva ämnen, krävs ett faktiskt oberoende mellan regleringsmyndigheter och aktörer för att säkerställa en korrekt hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle.

(4) Beslutet att tillåta transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle till tredjeland är ett ansvar som åligger behöriga myndigheter i den exporterande medlemsstaten.

(5) De behöriga myndigheterna i den exporterande medlemsstaten bör enligt de kriterier som avses i artikel 16.1 c i direktiv 2006/117/Euratom bilda sig en uppfattning om huruvida tredjeländerna har den administrativa och tekniska kapacitet samt det regelverk som krävs för att hantera det radioaktiva avfallet och det använda kärnbränslet på ett säkert sätt.

(6) När medlemsstaterna tillämpar dessa kriterier bör de upprätta en hierarki.

(7) Konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall är det grundläggande internationella rättsliga instrumentet för säkerheten vid hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall.

(8) Utöver efterlevnaden av kriterierna kan även andra hänsyn, såsom politiska, ekonomiska, sociala, etiska och vetenskapliga hänsyn och allmänna säkerhetshänsyn, tas i beaktande när man överväger att tillåta transport av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle till ett tredjeland.

(9) I artikel 2 i direktiv 2006/117/Euratom behandlas den rätt en medlemsstat eller ett företag i den medlemsstaten, till vilken radioaktivt avfall ska transporteras för behandling eller annat material ska transporteras i syfte att återvinna det radioaktiva avfallet, har att skicka tillbaka radioaktivt avfall efter upparbetningen till dess ursprungsland. Där föreskrivs även att direktiv 2006/117/Euratom inte ska påverka den rätt en medlemsstat eller ett företag i den medlemsstaten, till vilken använt kärnbränsle ska transporteras för upparbetning, har att skicka tillbaka radioaktivt avfall som återvunnits från upparbetningen till dess ursprungsland.

(10) De kriterier som fastställs genom denna rekommendation är förenliga med yttrandet från den rådgivande kommitté som inrättades genom artikel 21 i direktiv 2006/117/Euratom.

[1] EUT L 337, 5.12.2006, s. 21.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

1. Huvudkraven i samband med export av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle till tredjeland som avses i artikel 16.1 c i direktiv 2006/117/Euratom bör vara följande:

   a) Lämpliga nationella bestämmelser om strålskydd för arbetstagare och allmänheten bör fastställas och tillämpas. De bör överensstämma med tillämpliga internationellt godkända standarder för strålskydd.

   b) En enhetlig rättslig ram för reglering av verksamheter som innefattar risk på grund av radioaktiva ämnen, inklusive radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, bör fastställas.

   c) Effektiva oberoende regleringsmyndigheter bör inrättas och vara behöriga att utfärda licenser, granska dem, bedöma ansökningar, ansvara för inspektion och genomdrivande och ha tillräckliga resurser.

   d) En tydlig ansvarsfördelning mellan de organ som deltar i de olika stegen inom hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, särskilt mellan aktörer och regleringsmyndigheter, bör upprättas.

   e) Ett system med rapportering till, eller tillstånd utfärdade av, sådana myndigheter för organisationer som hanterar radioaktivt avfall eller utbränt kärnbränsle.

   f) En garanti för att det främsta ansvaret för säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle åligger innehavaren av licensen i fråga, och för att varje sådan licensinnehavare tar sitt ansvar.

   g) Den kvalificerade personal som behövs finns tillgänglig för säkerhetsrelaterade verksamheter under drifttiden för en anläggning för hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Tillräckliga finansiella resurser finns tillgängliga för att stödja säkerheten vid anläggningar för hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall under drifttiden och nedläggningen.

   h) Upprättande och genomdrivande av ett lämpligt nationellt regelverk för tredjeparts ansvar.

   i) Upprättande och genomförande av lämpliga kvalitetssäkringsprogram avseende säkerhet vid hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall.

   j) Lämpliga skydds- och korrigeringsåtgärder, inklusive tillhandahållande av information till berörda befolkningsgrupper och förberedande och testning av beredskapsplaner, som tillämpas i händelse av en radiologisk nödsituation för att kontrollera utsläppen och minimera dess effekter.

2. För att utvärdera om ovanstående krav vid export av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle till tredjeländer uppfylls, bör medlemsstaterna beakta huruvida tredjeländerna uppfyller följande kriterier:

   a) Huvudkriterier:

   — IAEA-medlemskap och efterlevnad av Internationella atomenergiorganets tillämpliga säkerhetsstandarder.

   — Undertecknar, ratificerar och följer konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, och visar därmed att de är villiga att uppfylla kraven i konventionen och att de följer tillämpliga bestämmelser om säkerhet vid hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall.

   — Undertecknar och ratificerar konventionen om fysiskt skydd av kärnämne och dess tillägg, som ett uttryck för kravet på förebyggande, detektion och beivrande av överträdelser som gäller kärnämnen.

   — Undertecknar, ratificerar och följer konventionen om kärnsäkerhet som det viktigaste rättsliga instrumentet inom området kärnsäkerhet som även innehåller viktiga bestämmelser om beredskap för nödsituationer och strålskydd.

   — Inkluderar anläggningar för hantering av använt kärnbränsle i ett IAEA-avtal om skyddsåtgärder i samband med undertecknande och ratificering av icke-spridningsfördraget samt ytterligare tillhörande protokoll för att visa att använt kärnbränsle inte används till något annat än de fredliga ändamål det var avsett för.

   — Undertecknar, ratificerar eller följer antingen Wienkonventionen om ansvarighet för atomskada, ändringsprotokollet till Wienkonventionen om ansvarighet för atomskada, konventionen om supplerande ersättning för atomskada eller konventionen om skadeståndsansvar på atomenergins område av den 29 juli 1960 i dess lydelse enligt tilläggsprotokollet av 28 januari 1964 och protokollet av den 16 november 1982 (Pariskonventionen) för att visa att licensinnehavaren har det huvudsakliga ansvaret i händelse av atomskada.

b) Kompletterande kriterier:

— Undertecknar, ratificerar och följer konventionen om bistånd i händelse av kärnteknisk olycka eller ett nödläge med radioaktiva ämnen och konventionen om tidig information vid en kärnenergiolycka för att visa att korrekt information kommer att ges till den berörda befolkningen i händelse av en radiologisk nödsituation och att tillräckliga skydds- och korrigeringsåtgärder, inklusive utarbetande och testning av beredskapsplaner, kommer att vidtas i händelse av en radiologisk nödsituation för att kontrollera utsläppen och minimera dess effekter.

— Följer internationella instrument avseende säkerhet vid transport av farligt gods, särskilt Solas och Chicagokonventionen, för att visa att effektiva kontroller av sjö- och flygtransport faktiskt utförs.

3. Utan att det påverkar första stycket kan andra hänsyn, till exempel politiska, ekonomiska, sociala, etiska och vetenskapliga hänsyn och allmänna säkerhetshänsyn, tas i beaktande av behöriga myndigheter i medlemsstaterna när de överväger att tillåta transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle till tredjeland.

4. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna samarbetar för att utbyta information om tillämpningen av denna rekommendation.

Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdad i Bryssel den 4 december 2008.

På kommissionens vägnar

Andris PIEBALGS

Ledamot av kommissionen